

Sznur Jesiennych Tajemnic

Scenariusz zajęć outdoorowych

Celem zajęć jest rozwijanie u dzieci kompetencji:

- obserwacji i uważności wobec przyrody.
- świadomości własnych emocji i umiejętności ich adekwatnego wyrażania.
- pracy w grupie i współpracy.
- kreatywności w tworzeniu z materiałów naturalnych.
- podstawowych kompetencji przyrodniczych i matematycznych (np. porównywanie, klasyfikowanie, symetria)

Materiały:

- sznurek, lina
- karta pracy-lupa
- materiał przyrodniczy

**Spakuj linę i wydrukuj kartę pracy
– resztę zapewni las**

Zasady bezpiecznego i uważnego spaceru:

- idziemy powoli
- w ciszy
- obserwujemy,
- szanujemy przyrodę

Spacer uważności przeplatany zadaniami z liną/sznurkiem

1. Wzrok (Obserwacja liści i klasyfikacja):

- Użycie lupy badacza przyrody do odnalezienia liści z karty, obserwacja ich kształtu, koloru i unerwienia.
- Zbieranie liści spadłych na ziemię.
- Zadanie z liną: Segregowanie liści na linowej szachownicy wg koloru lub gatunku.

2. Słuch (Wsluchiwanie się w jesień):

- Zamknięcie oczu i wsluchiwanie się w dźwięki lasu (wiatr, ptaki, szum drzew) oraz refleksja nad emocjami towarzyszącymi tym dźwiękom.
- Zadanie z liną: Dzieci idą po linie rozciągniętej między drzewami (ścieżka dla dłoni) z zamkniętymi oczami, uważnie nasłuchując.

3. Węch i Dotyk (Eksploracja i Zadania z Liną):

- Wąchanie zapachów jesieni (wilgoć, liście, ziemia).
- „Leśni szperacze”: szukanie i zbieranie darów przyrody (szyszki, kasztany, kora, mech) z przypomnieniem o zasadach ochrony przyrody. Zebrane znaleziska prezentowane są w kręgu ułożonym z liny.
- Oś symetrii: Układanie wzorów symetrycznych z darów przyrody, gdzie lina stanowi oś lustrzanego odbicia.
- Zabawa z liną „Dary przyrody na linie”: Gra zespołowa, w której dzieci biegną, by zdobyć wskazany przez nauczyciela dar przyrody, leżący na linie (liczy się szybkość reakcji wzroku, słuchu lub pamięci).

Podsumowanie i etap końcowy:

- Rozmowa na temat wrażeń, różnorodności darów przyrody oraz zmiany nastroju po spacerze.
- „Sensoryczna kompozycja”: Dzieci tworzą kompozycje z zebranych darów przyrody (liści, szyszek, mchu, itp.) na podłożu z paskami taśmy dwustronnej, np. zamknięcie od pudełka po butach.

Sortowanie Jesiennych Skarbów (Wzrok)

1. Ułóż linę na ziemi tak, aby stworzyła formę szachownicy.
2. Wykorzystaj zebrane liście, które spadły na ziemię.
3. Wypełnij pola szachownicy, segregując liście:
 - według koloru (np. czerwone, żółte, zielone).
 - według gatunku drzew, używając kart liści
4. Porozmawiajcie w grupie, dlaczego liście zmieniają kolory?
Sprawdźcie, czym jest unerwienie liścia?

Cicha Ścieżka Dźwięku (Słuch)

1. Rozciągnij linę pomiędzy dwoma drzewami w terenie, aby pełniła funkcję ścieżki dla dłoni.
2. Pamiętaj, aby zakończyć linę supeł – to znak, że trasa się kończy.
3. Trzymaj linę obiema dłońmi. Zamknij oczy.
4. Idź powoli wzdłuż liny, uważnie nasłuchując wszystkich dźwięków jesieni (szum drzew, wiatr, krople wody).
5. Po wykonaniu zadania odpowiedzcie sobie, jakie emocje pojawiły się, gdy słuchaliście w ciszy.

Leśni Szperacze i Krąg Prezentacji (Węch i Dotyk)

1. Ułóż linę na ziemi w duży krąg.
2. Wyruszaj na spacer i szukaj darów przyrody – szyszek, kasztanów, kory, mchu, liści i patyków. Pamiętaj: nie zrywamy liści z drzew i nie łamiemy gałęzi.
3. Poczuj, jak pachnie jesień – wilgocią, liśćmi, ziemią.
4. Po zebraniu wszystkich skarbów, zaprezentujcie je, układając je wewnątrz kręgu ułożonego z liny.

Wyścig po Jesienny Skarb (Dotyk i Szybkość Reakcji)

1. Rozłóż linę na ziemi, a na niej umieść różne dary przyrody (każdy dar symbolizuje jedną parę dzieci).
2. Ustawcie się w dwóch drużynach, naprzeciwko siebie.
3. Nauczyciel wywoła nazwę daru (np. „Kasztan!”).
4. Na sygnał biegnij do liny, aby zdobyć właściwy dar szybciej niż przeciwna drużyna.
5. W nagrodę za szybkość, drużyna otrzymuje punkt! Możecie utrudnić zadanie, skacząc na jednej nodze zamiast biegu

Oś Symetrii Przyrody (Kompetencje Matematyczne)

1. Rozciągnij linę w linii prostej na ziemi – ta liną będzie osią lustrzanego odbicia.
2. Wykorzystaj dary przyrody, które udało się wam zebrać (liście, patyki, szyszki).
3. Ułóż wzory z darów przyrody tylko po jednej stronie liny.
4. Następnie odtwarzaj ten wzór po drugiej stronie liny, tworząc dokładne lustrzane odbicie.

Uważność w Praktyce

1. Uważność w ruchu: Dzieci idą powoli, rozglądając się wokół w wybranym terenie (park, ogród, las).
2. Obserwacja wszystkimi zmysłami: Uczestnicy mają obserwować jesienną przyrodę wszystkimi zmysłami (wzrok, słuch, węch, dotyk)
3. Zasady ochrony przyrody: Uważność obejmuje także szacunek dla otoczenia, np. zbieramy tylko te liście, które spadły na ziemię.
4. Refleksja nad emocjami: Spacer uważności jest również okazją do słuchania siebie i innych. Nauczyciel zachęca dzieci do refleksji nad tym, jakie emocje im towarzyszą i czy zmieniają się po kontakcie z przyrodą.

olcha

klon

wiąz

jarząb

dąb

brzoza

wierzba

lipa

jesion

osika

kasztanowiec

lilak

głóg

Scenariusz zajęć outdoorowych

1. INFORMACJE WSTĘPNE

- Tytuł innowacji: Zielone Skrzydła Dzieciństwa
- Temat zajęć: Sznur jesiennych tajemnic
- Poziom edukacyjny: edukacja wczesnoszkolna
- Czas trwania zajęć: 2-3 godziny

2. CELE OGÓLNE

Rozwijanie u dzieci kompetencji:

- obserwacji i uważności wobec przyrody,
- świadomości własnych emocji i umiejętności ich wyrażania w sposób adekwatny do sytuacji,
- pracy w grupie i współpracy,
- koncentracji uwagi i percepcji sensorycznej,
- kreatywności w działaniu i tworzeniu z materiałów naturalnych,
- podstawowych kompetencji przyrodniczych i matematycznych (porównywanie, klasyfikowanie, symetria).

3. CELE SZCZEGÓŁOWE (operacyjne):

Uczeń/uczennica:

- wie, jakie zmiany zachodzą w przyrodzie jesienią (kolor liści, opadanie liści, dary przyrody),
- wie, czym jest unerwienie liścia i do czego służy,
- zna podstawowe zasady bezpieczeństwa i ochrony przyrody podczas spacer,
- umie obserwować przyrodę wszystkimi zmysłami (wzrok, słuch, węch, dotyk),

- umie segregować i klasyfikować dary przyrody według koloru, kształtu lub gatunku,
- umie tworzyć wzory symetryczne z materiałów naturalnych,
- rozumie, że przyroda zmienia się sezonowo i te zmiany można obserwować,
- rozwija koncentrację i cierpliwość podczas wykonywania zadań,
- rozumie, że kontakt z przyrodą może wpływać na jego samopoczucie,
- rozwija umiejętność słuchania siebie i innych w grupie,
- doświadcza relaksu i wyciszenia poprzez spacer i chwile ciszy.

4. METODY I FORMY PRACY

- **Metody:** pogadanka , obserwacja, doświadczenie praktyczne, gry dydaktyczne, instrukcja, pokaz, refleksja.
- **Formy:** praca indywidualna, grupowa, zbiorowa

5. ŚRODKI DYDAKTYCZNE

- lina, sznurek, materiały przyrodnicze, koszyki/torby papierowe na dary przyrody, karty liści (z ilustracjami i nazwami), lupy dla dzieci, karty z zadaniami „Zadanie z liną”

6. TREŚĆ ZAJĘĆ (zakres realizowanego materiału)

- Obserwacja jesiennej przyrody wszystkimi zmysłami
- Zadania praktyczne z liną/sznurkiem
- Eksploracja i doświadczenia przyrodnicze
- Rozwijanie kompetencji społecznych i poznawczych

7. PRZEBIEG ZAJĘĆ

- Etap wstępny:

Nauczyciel przedstawia temat i cel spaceru:

Dziś wybierzemy się na spacer uważności w towarzystwie liny. Lina pomoże nam zobaczyć, jak długa jest droga. Spróbujemy naprawdę zobaczyć, usłyszeć i poczuć jesień. Zatrzymamy się, żeby odkryć, co zwykle nam umyka.

Przypomnienie zasad:

- idziemy powoli,
- w ciszy,
- obserwujemy,
- szanujemy przyrodę.

- Etap główny

Spacer przeplatany zadaniami z liną/sznurkiem:

spacer ze wzrokiem → losowanie karty z liną → spacer ze słuchem → zadanie z liną itd.

1.1 Wzrok

Zwroty nauczyciela:

- „Zanim wyruszamy, zatrzymajcie się na chwilę. Jak się dziś czujecie?”
- „Pokażcie dłoń – ile macie dziś energii? Mało, średnio, dużo?”
- „Co wam dziś towarzyszy: spokój, ciekawość, radość, a może trochę zmęczenia?”
- „Zabierzcie ze sobą w spacer jedną myśl albo uczucie, które macie w sobie – zobaczymy, czy się zmieni.

Spacer uważności:

- Dzieci idą powoli, rozglądając się wokół w wybranym terenie (park, ogród, las).
- Nauczyciel pyta: „Rozejrzyjcie się – jakie kolory widzicie najczęściej?”

Lupa badacza przyrody:

- Dzieci otrzymują lupy.
- Zadaniem jest odnaleźć liście przedstawione w karcie, zaobserwować kształt, kolor i unerwienie liścia.
- Na kartach dzieci zaznaczają znalezione gatunki lub kolorują liście w wersji czarno-białej.

Zbieranie liści:

- Zbieramy tylko te, które spadły na ziemię – zgodnie z zasadami uważności.

Zadanie z liną:

- Lina ułożona w formę szachownicy.
- Dzieci segregują liście:
 - a) według koloru
 - b) według gatunku drzew (karty z liśćmi i podpisami)
- Pytania problemowe:
 - Dlaczego liście zmieniają kolory?
 - Co to jest unerwienie liścia i do czego służy?

1.2 Słuch 💡

Spacer uważności:

- Dzieci zamykają oczy i wsłuchują się w las: wiatr, ptaki, szum drzew, krople wody.
- **Zwroty nauczyciela:**
- „Zamknijcie oczy. Jakie emocje pojawiają się, gdy słuchacie tych dźwięków?”
- „Czy ten szelest liści jest spokojny, czy może trochę wesoły?”
- „Czy w ciszy czujecie się dobrze, czy to dla was trudne?”

Zadanie z liną:

- Lina rozciągnięta między drzewami w formie ścieżki dla dłoni, zakończona suptem. Nauczycielu: zakończ ją suptem – to znak, że trasa się kończy.

- Dzieci idą po linie z zamkniętymi oczami, trzymając ją i uważnie nasłuchując dźwięków jesieni.

1.3 Węch 🙌

Spacer uważności:

- Nauczyciel mówi: „Poczujcie, jak pachnie las po deszczu. Jak pachnie jesień? Czy powietrze pachnie wilgocią, liśćmi, ziemią?”
- „Czy któryś zapach przypomina wam coś miłego?”

Zadanie z liną – „Leśni szperacze”:

- Dzieci szukają i zbierają dary przyrody: szyszki, kasztany, liście, kawałki kory, mech, patyki.
- Przypomnienie zasad: nie zrywamy liści z drzew, nie łamiemy gałęzi, nie przeszkadzamy zwierzętom.
- Po zakończeniu dzieci prezentują swoje znaleziska w kręgu ułożonym z liny.

Zadanie dodatkowe – Oś symetrii:

- Dzieci układają wzory z darów przyrody po jednej stronie liny.
- Druga strona odtwarza lustrzane odbicie.
- Po każdej rundzie grupy mogą się zamieniać rolami.

2.4 Dotyk 🙌

Spacer uważności:

- Nauczyciel mówi: „Dotknijcie kory drzewa lub liścia – jak się z tym czujecie?”
- „Czy przyroda potrafi uspokajać dotykiem?”

Zabawa z liną – „Dary przyrody na linie”:

- Lina na ziemi, na niej różne dary przyrody – każdy symbolizuje jedną parę dzieci.
- Dzieci w dwóch drużynach ustawione naprzeciw siebie.

- Nauczyciel wywołuje nazwę daru przyrody np. „Szyszka!”.
- Dzieci biegną do liny i próbują zdobyć właściwy dar jako pierwsze.
- Punkty dla drużyny za szybkość.
- Można urozmaicać – np. dwie nazwy naraz, skakanie na jednej nodze zamiast biegu.

Podsumowanie:

- Dzieci dzielą się wrażeniami – co pomogło szybciej zareagować? Wzrok, słuch czy pamięć?
 - Rozmowa o różnorodności darów przyrody – kształty, faktury, kolory.
 - „Jak się teraz czujecie – po spacerze?”
 - „Czy coś się zmieniło w waszym nastroju?”
 - „Co najbardziej wam się podobało i dlaczego?”
 - „Gdybyście mieli nadać dzisiejszemu spacerowi kolor emocji, jaki by to był?”
 - „Z czym chcecie wrócić ze spaceru – z radością, spokojem, ciekawością?”
-
- Etap końcowy „Sensoryczna kompozycja”
 - Nauczyciel zwraca się do uczniów:

„Usiądźcie wygodnie, zamknijcie oczy i przypomnijcie sobie dźwięk, zapach lub kolor, który dziś najbardziej zapamiętaliście.”
 - Następnie każde dziecko otrzymuje przykrywkę z pudełka po butach, na której przyklejone są paski taśmy dwustronnej. Zadaniem dzieci jest stworzenie sensorycznej kompozycji z darów przyrody, które zebrały podczas spaceru – liści, szyszek, kasztanów, patyków czy mchu.

8. EWALUACJA (sprawdzenie realizacji założonych celów)

Prezentacja sensorycznych kompozycji – dzieci pokazują swoje prace z darów przyrody, a nauczyciel sprawdza zgodność z kryteriami:

- różnorodność użytych materiałów (liście, szyszki, kasztany, patyki, mech),
- estetyka i staranność wykonania,
- zastosowanie obserwowanych cech przyrody (kolor, kształt, faktura),

- umiejętność opowiedzenia o swoim doświadczeniu sensorycznym (dźwięk, zapach, dotyk).
- **Rozmowa podsumowująca** – dzieci odpowiadają na pytania:
 - Co najbardziej zapamiętaliście z dzisiejszego spaceru?
 - Jakie dary przyrody udało wam się znaleźć i dlaczego wybraliście właśnie te?
 - Co było najciekawsze w obserwacji zmysłowej?

9. BIBLIOGRAFIA

10. ZAŁĄCZNIKI

Karty liści – ilustracje liści różnych gatunków drzew z nazwami, do rozpoznawania i kolorowania.

„Lupa badacza przyrody” – karta z lupą, krótkie wskazówki, jak używać lupy do obserwacji liści i innych elementów przyrody.

Przykładowe zadania z linią – karty z opisem poszczególnych zadań: układania szachownicy, tworzenia wzorów symetrycznych, gry „Dary przyrody na linie”, „Leśni szperacze”.

11. UWAGI DO REALIZACJI ZAJĘĆ (merytoryczne i organizacyjne)

Czas trwania spaceru uważności należy dostosować do możliwości i tempa grupy.

Zachęcać dzieci do ciszy i uważności, ale pozwolić też na krótkie komentarze i pytania.

